

OTON POSTRUŽNIK

GALERIJA
FORUM

KULTURNO INFORMATIVNI
CENTAR ZAGREB
TESLINA 16, tel. 421-144
2. 6. – 26. 6. 88.

Izdavač
Published by
GALERIJA FORUM
KULTURNO
INFORMATIVNI
CENTAR ZAGREB
Teslina 16, tel. 421-144
INSTITUT ZA POVJESNE ZNANOSTI
SVEUČILIŠTA U ZAGREBU
ODJEL ZA POVIJEST UMJETNOSTI
Krčka 1, tel. 514-921

Za izdavača
For the publisher
MILAN BREZAK
IVANKA REBERSKI

Urednik kataloga
Catalogue editor
VIŠNJA KNEZOCI

Predgovor
Preface
IVANKA REBERSKI
TONKO MAROEVIĆ

Grafički urednik
Graphical supervision
IVICA STANČIN

Prijevod na engleski
Translation into english
ELLEN ELIAS-BURSAC

Fotografije
Photographies
KREŠIMIR TADIĆ

Fotoportret
BRANIMIR BAKOVIĆ

Likovna postava
Arrangement of exhibits
IVANKA REBERSKI
VIŠNJA KNEZOCI

Plakat
Poster design
IVICA STANČIN

Tisak plakata
Printing of posters
ŽELIMIR BAKOVIĆ

Tehnička postava izložbe
Technical layout
ŽELIMIR MARTINJAK

Tisak
Printing by
VJESNIK – AGENCIJA ZA MARKETING

Naklada
Edition
500 komada

OP

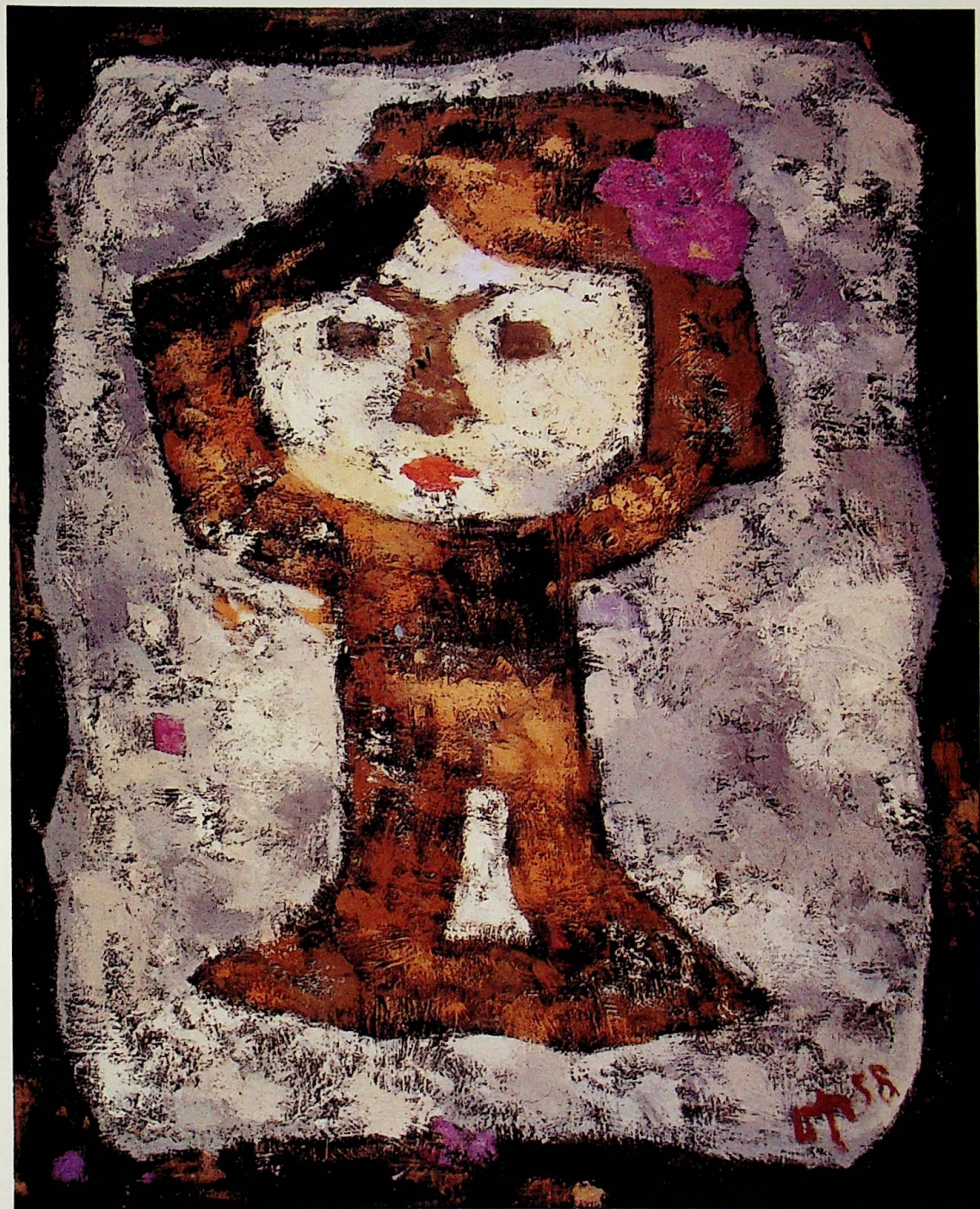
POVOD ZA SJEĆANJE

Desetgodišnjica smrti Otona Postružnika bila je neposredan povod za ovu izložbu, no malo je nedostajalo da i taj povod propustimo, a sjećanje na Postružnika – jednog od najznačajnijih protagonista modernog hrvatskog slikarstva – potisnemo u još dublje slojeve zaborava. Kako se u ovoj prilici dolično odužiti tako svestranom umjetniku kakav je bio Oton Postružnik koji je u stvaralačkom činu naprosto sagorjeo? Slikar grafičar i keramičar, bio je stvaralac nepokolebljive upornosti i vitalnosti, visoke artistske razine, prepoznatljive stilske osobnosti u svim svojim neizbježnim fazama i preobrazbama u čijem znaku se i razvijala njegova izuzetna slikarska evolucija. U nekoliko mahova dosegao je vršne domete zaduživši našu sredinu mnogo većim ulogom nego što je to samo visoka umjetnička kvaliteta, premda bi već i ona sama bila dovoljna za upis na stranice naše likovne povijesti. Kako vratiti u svijest vrijednosti koje nam je ovaj slikar ostavio da bi one iznova akumulirane ponovo zračile i s nama dalje trajale? Suviše je slojevita i raznorodna likovna ostavština što ju je ovaj umjetnik za života ostvario da bi se na ovom mjestu mogla cjelovito evocirati.

Zato neka ovaj ponovni susret s Postružnikom bude mala svečanost na kojoj ćemo okupiti djela njegova najzrelijeg i stilski najizvornijeg razdoblja. Razdoblja u kojem je postigao rijetku koherenciju, uspostavio novu, sasvim izvornu i osebujnu ikonografiju, i potvrdio ispravnost upornih tragalačkih napora. Dugogodišnja vezanost uz pejzaž odredila je Postružnikova predmetna polazišta koja su se s vremenom sve više sužavala da bi se zaustavila na isječku, na izdvojenom djeliću prirode, njezina bujnog raslinja. U jednom sretnom trenutku sinteze uspio je izraziti metaforičku suštinu predloška i ostvariti čistu konkretizaciju ideje. Tada je nastao ovaj neponovljiv ciklus *listova, panjeva, trulih i oborenih stabala, jeseni, preobražaja materije i kompozicija* (1958–1967). Približujući se inspirativnoj jezgri Postružnik se ovdje zaustavio na samom rubu figurativnog, u slobodnom rastvaranju forme. Bogata skala kolorističkih registara u tom otpalom lišću i raspadajućoj truleži panjeva dočarava onu istu raskoš što ju priroda rasipa u svojoj zrelosti i stalnom obnavljanju. Početak i kraj ciklusa omeđuju ostvarenja amblematskog značenja: arhetipski likovi ikoničkog naboja poput *Djevojke s cvijetom* i halucinantnog prividenja *Lude sa Šipana*, zapravo personifikacije *Jeseni*, stoje na početku organski povezujući Postružnikovu figurativnu liniju, da bi se na kraju ciklusa javila slika magične izražajnosti s osnovnim motivom *Oka vrhunac asocijativne ekspresivnosti* ovog slikara.

Ovom dionicom svojega opusa Postružnik je istodobno dosegao osobni slikarski apogej i dao najosobniji doprinos bujnim i razgranatim tokovima predmetne redukcije i lirske apstrakcije u našoj likovnoj umjetnosti šezdesetih godina.

Ivanka Reberski

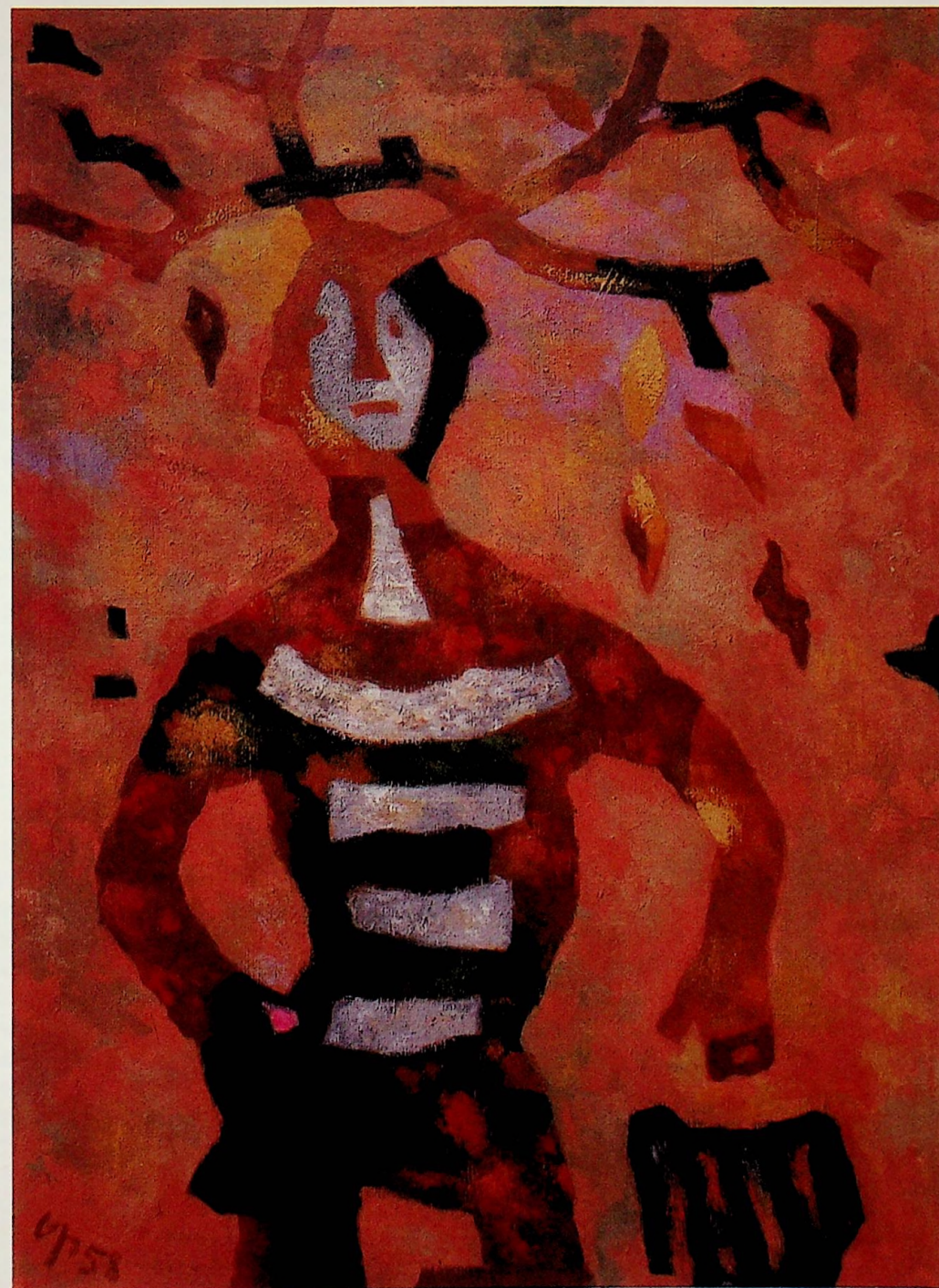
The ten-year anniversary of Oton Postružnik's death was the immediate occasion for holding this exhibition, but we almost managed to let this opportunity slip by, and to relegate to even deeper oblivion the memory of Postružnik, one of the most important protagonists of modern Croatian painting.

How can one pay an adequate tribute of respect to such a versatile painter as Oton Postružnik who literally burnt out in the act of creation? A painter, graphics artist and potter, he was an artist of unwavering persistence and vitality, a high artistic level, recognizable stylistic traits in all his inevitable phases and transformations under the sign of which his exceptional evolution as a painter unfolded. Several times he attained the ultimate, indebteding this society with much more than his remarkable artistic quality, though that would have been certainly enough to secure him a place in Croatian art history. How can one breathe new life in the values that this painter left us so that they can shine forth again, continuing with us as we proceed? The legacy that this artist has left us during his lifetime is too complex and varied to convey it completely at this moment.

This new contact with Postružnik should therefore be treated as a little festivity at which we collect the works of his most mature and stylistically authentic periods. The periods when he attained a rare coherence, established a new, utterly authentic and special iconography, and confirmed the justification of his persistent queries. His long bond to landscape defined Postružnik's starting point which narrowed in time to stop on a fragment, a segment of nature, its lush plant life. At one happy moment of synthesis he managed to express the metaphorical essence of his subject and create a pure concretization of the idea. This is the period when he created this unique series of *leaves, trunks, rotten and fallen trees, autumns, transformations of matter and composition* (1958–1967). As he drew closer to the crux of inspiration, Postružnik stopped here on the edge of the figurative, in the free dissolution of form. A rich scale of colorist registers in those fallen leaves and rotting decay of tree trunks conveys that same lushness that nature lavishes in its maturity and constant regeneration. The beginning and end of this cycle are bordered by works of key importance: the archetypal figures of iconic impact such as *Girl with Blossom* and the hallucinatory visions of *Mad from Šipan*, which is a personification of *Autumn* standing at the beginning, organically connecting Postružnik's figurative line, so that at the end of the cycle a picture of magical expressivity appeared with the basic motif of *The Eye* – the peak of this painter's associative expressiveness.

In this portion of his opus, Postružnik managed to reach his own personal artistic apogee, and make the most personal contribution to the abundant and branching courses of subject reduction and lyrical abstraction in the Croatian art of the 1960s.

Ivanka Reberski

Za Otona Postružnika se, kao možda za nijednog drugog modernog hrvatskog slikara, smije kazati kako je u zrelijoj dobi doživio »drugu mladost«. Dovoljno ga je usporediti s bilo kojim kolegom iz »zemljaških« vremena ili sa suputnicima iz kratkotrajne poslijeratne »grupe trojice«, pa da uvidimo kako se on ne samo najviše mijenjao nego i u kasnim radovima dosegnuo najveću otvorenost i čistoću. Njegove mijene, pritom, bile su čitavo vrijeme postupne (ili evolutivne), s ponekim neizbježnim skokovima u trenucima kada je započinjao nove problemske situacije i zadatke. U cjelini je, dakle, ostvario zanimljivu i čak uzbudljivu liniju opusa, parabolu »u znaku likovne preobrazbe« – kako ju je nazvala Ivanka Reberski, zacijelo najbolji poznavatelj Postružnikova djela uopće.

Gledano unatrag, od kraja prema početku, to djelo jasnije pokazuje svoju logiku i homogenost. Sloboda koja je definitivno sazrela u posljednjim desetljećima rada baca posebno svjetlo na sve prethodne pokušaje, opravdava čak i povremena skretanja i nedoumice. Koloristička euforija zadnje umjetnikove dionice sabire i sintetizira nekoć latentne silnice slikarskog djelovanja i mišljenja, pa nije čudno da smo izložbu koju je Oton Postružnik priredio u ovom istom prostoru nedugo pred svoju smrt zapamtili kao svojevrsan apogej i epilog.

Komemorativna prigoda desetgodišnjice smrti zahtijeva, sa svoje strane, primjeren pristup. Neprikladno bi bilo rekonstruirati, u uspomeni još živu, posljednju izložbu, a nepotrebno improvizirati, inače već sustavno i integralno pokazanu, retrospektivu – pogotovo u uvjetima nužno reducirana opsega. Izbor je, mislim, opravdano pao na bitno razdoblje umjetnikove obnove, na ključno nepuno desetljeće kasnih pedesetih i ranih šezdesetih godina, kada je Oton Postružnik stekao povijesne zasluge obnovitelja našeg slikarstva, a istodobno potvrdio i ulogu onoga koji je održao kontinuitet modernističkih nastojanja u hrvatskoj umjetnosti.

Trenutak je bio i te kako delikatan, a dileme vrlo izrazite; valjalo se odlučiti između sirenskog zova apstrakcije, tada svakako prevladavajuće tendencije u našim stranama, i pouzdane ukorijenjenosti u tradiciji, koja se takođerporučivala moralističkim svojstvima otpora prema oklevetanoj pomodnosti i olakom kozmopolitizmu. Postružnik je tak gordijski čvor presjekao na specifičan način: jednostavno je izoštrio svoju optiku i unio u svoje kadrove makro i mikro vizure, odnosno produbio je svoj odnos prema motivu i materiji do onih krajnosti za koje je imao pokriće u vlastitom senzibilitetu i doživljajnom supstratu.

Ishod je bio sintezan, po mjeri sredine i po kriteriju sadašnjosti (zapravo: tadašnjosti, ondašnjosti) kao obavezujućem presjecištu prošlosti i budućnosti. Na Postružnikovim slikama sama je boja propjevala i tvar progovorila, dok su oblici zadržali asocijativno-aluzivnu vezu s prirodnim ishodištima. Prostor se isto tako rastvorio u raznim smjerovima ne nijećući nimalo temeljnu plošnost i posebnu konkretnost medija. Na taj je način ostvarena tražena autonomija izraza, iako su istodobno nastavljene mnoge premise kolorističko-intimističkog postupka međuratne »pariške škole«.

Na karakterističnoj »granici i obostranom« (I. Zidić) naš slikar je kroz dva decenija izgradio cjelovit sustav znakova, iznimnoga sintaktičkog i sematičkog bogatstva. Ranije slike iz toga razdoblja imaju često veći napon referencijalnog odnosa prema vidljivom svijetu, da bi se s vremenom, proporcionalno s umanjivanjem mimetičkih i ikoničkih tragova, uvećavale kromatske smionosti i dinamizam kompozicionih rješenja. Jesen Postružnikova života doista je bila i proljeće njegova slikarstva: bujni i otežali plodovi konačno su ustupili mjesto sasvim pročišćenim konturama i površinama zvučnih boja, pa kako ne prepoznati u njima klicu projektivnog i posthumnog trajanja.

It is hard to imagine for whom one could claim a »second childhood« in his mature years, among the Croatian painters, except Oton Postružnik. One only need compare him with any of his colleagues from the »Zemlja« group days or with his fellow travellers from the brief post-war »Group of Three« to see that he changed the most of all of them and reached the highest level of openness and purity of his group. His changes, in the meanwhile, were gradual (evolutive), with occasional inevitable leaps at moments when he embarked on new routes and tasks. As a whole he created an interesting, even exciting opus, a parabola »under the sign of artistic transformation« – as described by Ivanka Reberski, who undoubtedly has the most profound acquaintance with Postružnik's work in general.

Seen in retrospect, from the end to the beginning, his work shows its own logic and homogeneity. The freedom that definitively matured over the last decades of work casts a special light on all his previous attempts, justifying even the occasional digressions and doubts. The colorist euphoria of the artist's last stretch collected and synthesized the previously latent forces of artistic action and thinking, so it is no wonder that we think of the exhibition that Oton Postružnik held in this gallery not long before he died as an apogee and epilogue.

The commemorative occasion of the tenth anniversary of his death demands a befitting approach. It would not be appropriate to reconstruct that last exhibition, still vivid in memory, and it would be unnecessary to improvise a retrospective – since one has already been systematically and integrally presented – especially under conditions which are necessarily of reduced scope. The selection has fallen, justifiably I think, on the crucial period of the artist's revitalization, on a key period of less than ten years from the late 1950s to the early 60s when Oton Postružnik became the revitalizer of Croatian painting and made his place historically, while also confirming the

role of those who sustained the continuity of modern trends in Croatian art.

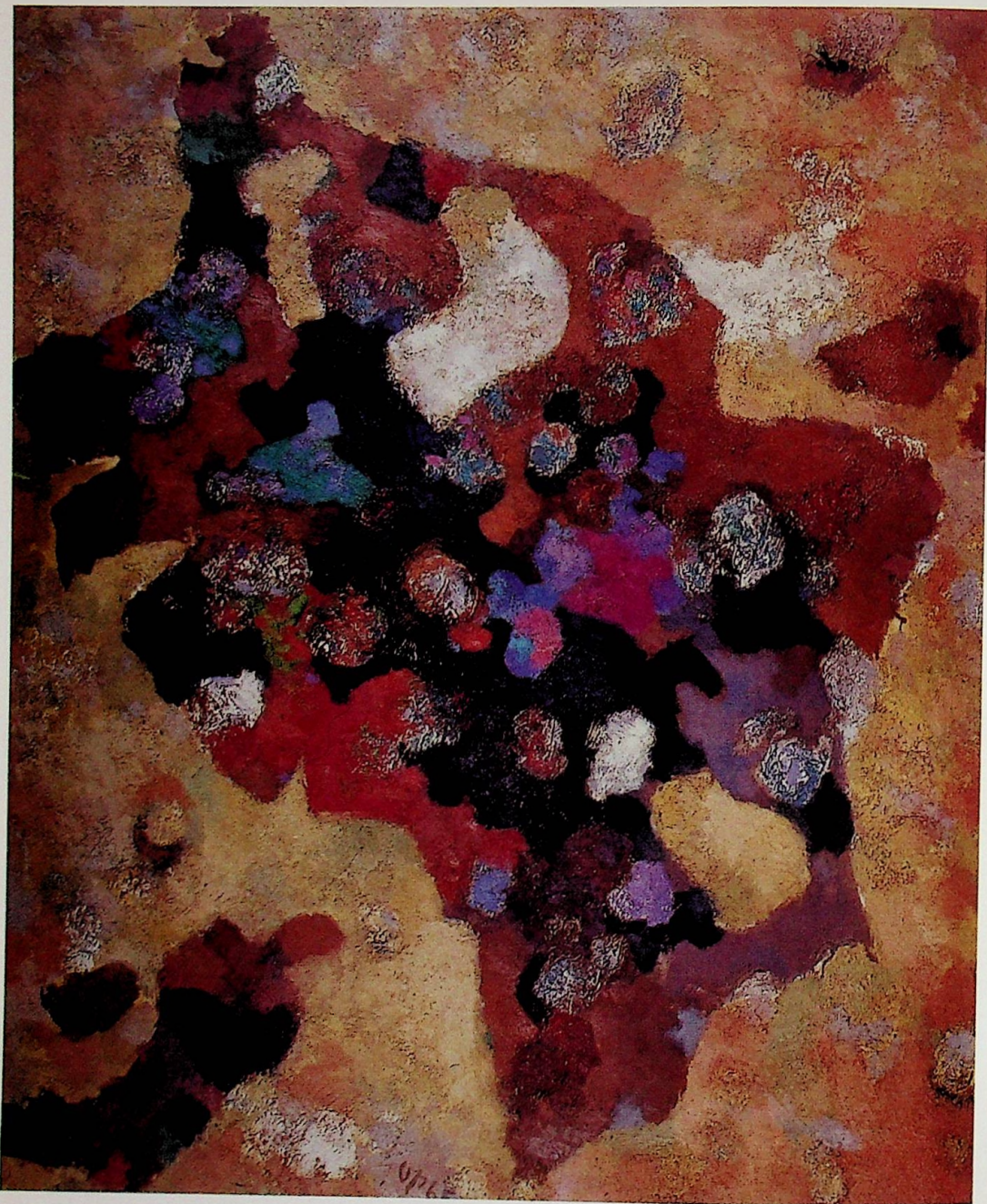
It was a most delicate moment and the dilemmas were quite pronounced; one had to decide between the lure of abstraction, then the predominant tendency in this part of the world, and the reliable security of tradition, which was being propagated by the moralist spokesmen set against accursed fashion and whims of cosmopolitanism. Postružnik resolved this paradox in a specific way: he simply sharpened his optics and introduced both macro and microvisions to his scenes, he deepened his relation to the motif and matter, as far as his own sensitivity and experiential substrate would take him.

The outcome was a synthesis, in touch with the surroundings and current criteria (rather, now, the past criteria) as a decisive intersection of past and future. Color sang out and matter spoke in Postružnik's paintings, while the forms retained their associative and allusive bond to natural sources. Space also dissolved into various directions, without negating in the slightest the fundamental flatness and particular concreteness of the medium. An autonomy of expression was realized in this way, although many premises of the colorist-intimistic techniques of the Parisian inter-war school of color and intimacy were in fact sustained.

On the characteristic »border with the shared« (I. Zidić) our painter built a complete system of signs over two decades of an exceptional syntactic and semantic wealth. Earlier paintings from this period often showed a greater effort of referential relation towards the visible world, until through time, proportionate to a reduction of mimetic and iconic traces, the chromatic boldness and dynamism of compositional solutions grew. The autumn of Postružnik's life was the spring of his painting: the abundant and ponderant fruits finally gave way to cleansed contours and surfaces of resounding colors; how can one help but recognize a germ of projective, posthumous duration within in them.

Tonko Maroević

Biografija

OTON POSTRUŽNIK, slikar grafičar i keramičar, potječe iz Pregrade u Hrvatskom zagorju. Rodio se 26. ožujka 1900. u Mariboru. Studira slikarstvo u Pragu i Zagrebu (1918–1924); postdiplomsko usavršavanje u Parizu kod Lhotèa i Kislinga (1924/25). Jedan od idejnih začetnika i osnivača likovne grupe »Zemlja« čiji je član do 1933. Sudjelovao u NOP-u. Profesor na Likovnoj akademiji u Zagrebu (1950–1970). Suosnivač i prvi izlagač Galerije »Forum«. Redovni član Jugoslavenske akademije znanosti i umjetnosti. Živio u Zagrebu od 1913. Umro 21. siječnja 1978.

Nagrade

- 1959. Nagrada grada Zagreba za slikarstvo
- 1960. Orden rada s crvenom zastavom
- 1964. Nagrada »Plavog salona« za slikarstvo
- Nagrada grada Zagreba za mapu »Otok Vis«
- 1968. Nagrada za slikarstvo na 3. zagrebačkom salonu
- 1973. Nagrada za slikarstvo na 8. zagrebačkom salonu

Samostalne izložbe

- 1926. Zagreb, Salon »Ulrich« : Postružnik – Tabaković, GROTESKE, 27. X – 5. XI.
- 1927. Zagreb, Salon »Ulrich«: Postružnik – Tabaković.
- 1936. Lisabon (tempere i crteži)
- 1937. Zagreb, Salon »Ulrich«: Impresije iz Španjolske, Portugala i Pariza, 10 – 30. I.
- 1941. Zagreb, Dom likovnih umjetnosti (neodržana).
- 1946. Zagreb, Salon »Ulrich«, 6 – 21. IV.
- 1948. Zagreb, Salon Likum – Ulrich (crteži), 26. XI – 8. XII.
- 1951. Zagreb, Klub književnika, V – VI.
- 1952. Zagreb, Salon ULUH, 16 – 30. IV.
- 1955. Beograd, Salon ULUS, 11 – 20. III.
- Zagreb, Salon ULUH, 16 – 30. IV.
- 1958. Zagreb, Kabinet grafike JAZU (grafike i crteži), 11. X – 2. XI.
- Zagreb, Gradska galerija suvremene umjetnosti: Postružnik – Šimunović – Šohaj, 4 – 27. X.
- 1959. Beograd, Galerija Doma JNA: Postružnik – Šimunović – Šohaj, V.
- 1960. Osijek, Dvorana na Trgu slobode 12: Postružnik – Šimunović – Šohaj, V – VI.
- Zagreb, Moderna galerija JAZU: Izložba radova iz fundusa Moderne galerije, 2. XI. 1960 – 12. III., 1961.
- 1961. Sarajevo, Umjetnički paviljon: Postružnik – Šimunović – Šohaj, V.
- 1962. Zagreb, Galerija suvremene umjetnosti, 20. IV – 6. V.
- 1963. Split, Galerija umjetnina, 15 – 30. IV.
- 1969. Zagreb, Galerija suvremene umjetnosti, 4 – 27. IV.
- 1971. Zagreb, Galerija »Forum«, 26. III – 14. IV.
- Zadar, Gradska loža, 23. XI – 12. XII.
- 1972. Split, Galerija umjetnina, V.
- 1976. Zagreb, Moderna galerija: Retrospektiva 1923–1976, 20. IV – 23. V.

Posmrtna izložba

Trpanj, Turističko društvo, VII – VIII. 1978.

Bol, Turističko društvo, VIII. 1979.

Zagreb, Galerija »Forum«: Oton Postružnik – keramika

In memoriam 1900–1978, 22. I – 10. II. 1980.

Zagreb, Galerija »Forum«, Izložba povodom desetgodišnjice smrti, 1988.

Popis izloženih radova

1. DJEVOJKA S CVIJETOM, 1958, ulje na platnu, 98,7 × 80 cm.
Izvršno vijeće Sabora SRH, Zagreb
2. JESEN (Luda sa Šipana), 1958, ulje na platnu, 135 × 100 cm.
Galerija suvremene umjetnosti, Zagreb
3. STARA MASLINA, 1959, ulje na platnu, 132 × 70 cm.
privatno vlasništvo, Split

4. LIST, 1959, ulje na platnu, 66,5 × 53,5 cm
Galerija likovnih umjetnosti Osijek
5. TRULI PANJ, 1960, ulje na platnu, 98 × 146 cm.
Moderna galerija, Zagreb
6. LIST I, 1961, ulje na platnu, 130,5 × 97 cm.
Berta Postružnik, Zagreb
7. LIST II, 1961, ulje na platnu, 115,5 × 81 cm.
Galerija suvremene umjetnosti, Zagreb
8. LIST III, 1961, ulje na platnu, 130 × 97 cm.
Galerija umjetnina, Split
9. LIST IV, 1961, ulje na platnu, 117 × 97,5 cm.
Galerija suvremene umjetnosti, Zagreb
10. LIST V, 1961, ulje na platnu, 130 × 97 cm.
Skupština grada Zagreba
11. KOMPOZICIJA I, 1961, ulje na platnu, 129 × 162 cm.
Eva Postružnik, Zagreb
12. OBORENO STABLO, 1961, ulje na platnu, 129 × 162 cm.
Galerija likovnih umjetnosti, Osijek
13. PREOBRAŽAJ MATERIJE, 1965, ulje na platnu, 148 × 122 cm.
Berta Postružnik, Zagreb
14. LEŽEĆE STABLO, 1965, ulje na platnu, 73 × 116 cm.
Galerija suvremene umjetnosti, Zagreb
15. STABLO, 1965, ulje na platnu, 129 × 89 cm.
Dr. Grgo Gamulin, Zagreb
16. OBLICI U PROSTORU II, 1966, ulje na platnu, 90 × 130 cm.
Moderna galerija, Zagreb
17. OKO, 1967, ulje na platnu, 64 × 47 cm.
Galerija umjetnina »Branko Dešković«, Bol
18. PANJ, 1967, ulje na platnu, 146,5 × 130,5 cm.
Moderna galerija, Zagreb

ČLANOVI GALERIJE FORUM MEMBERS OF THE FORUM GALLERY

KOSTA ANGELI RADOVANI
BELIZAR BAHORIĆ
JOSIP DIMINIĆ
IVO FRIŠČIĆ
RAUL GOLDONI (1919–1983)
STANKO JANČIĆ
NIVES KAVURIĆ-KURTOVIĆ
ZLATKO KESER
EUGEN KOKOT
ANTE KUDUZ
FERDINAND KULMER
IVAN LOVRENČIĆ
EDO MURTIĆ
DALIBOR PARAĆ
ŠIME PERIĆ
OTON POSTRUŽNIK (1900–1978)
ZLATKO PRICA
NIKOLA REISER
MARIJA UJEVIĆ-GALETTOVIĆ
GORANKA VRUS-MURTIĆ

U GALERIJI FORUM IZLAGALI SU EXHIBITIONS IN THE FORUM GALLERY

FERDINAND KULMER
GIUSEPPE ZIGANA
LAZAR VOZAREVIĆ
JOAN MIRO
NIKOLA REISER
EDO MURTIĆ
IVAN LOVRENČIĆ
ZLATKO PRICA
IVO ŠEBALJ
VASKO LIPOVAC
ANTE KUDUZ
ŠIME PERIĆ
ACHILLE PERILLI
OTON POSTRUŽNIK
EMILIO VEDOVA
FRANO ŠIMUNOVIĆ
KSENIJA KANTOCI
STEVO BINICKI
NIVES KAVURIĆ-KURTOVIĆ
RICHARD MORTENSEN
IVO FRIŠČIĆ
VIRGILIJE NEVJESTIĆ
MILIVOJE NIKOLAJEVIĆ
LOJZE SPACAL
TONI BENETTON
BOŠKO PETROVIĆ
LJUBOMIR PERČINLIĆ
GORANKA VRUS-MURTIĆ
JOSIP DIMINIĆ
ANTE JAKIĆ
NIKOLA KOYDL
RAUL GOLDONI
PREDRAG NEŠKOVIĆ
DALIBOR PARAĆ
PETAR HADŽI BOŠKOV
BOGDAN BOGDANOVIĆ
ALBERT KINERT
MILE SKRACIĆ
SPASE KUNOVSKI
BORO MITRIČESKI
FADIL VEJZOVIC
PIERO TARTICHIO
VLADIMIR STRAŽA
BELIZAR BAHORIĆ
BRANKO RUŽIĆ
GRAFIČARI IZ HAMBURGA
SUVRREMNI UMJETNICI IZ
SR MAKEDONIJE
MERSAD BERBER
MIODRAG B. PROTIĆ
STANKO JANČIĆ
ANTE KAŠTELANČIĆ
ROBERT RAUSCHENBERG
KOSTA ANGELI RADOVANI
OTO LOGO
MILAN KONJOVIĆ
PETAR MAZEV
GUALTIERO MOCENNI
LJUBOMIR KARINA
RATKO JANJIĆ-JOBO
STOJAN ČELIĆ
ISMAR MUJEZINOVIĆ
EUGEN KOKOT
ŽIVA KRAUS
MARIJA UJEVIĆ-GALETTOVIĆ
MAJA DOLENCIĆ-MALEŠEVIĆ

DRAGO TRŠAR
ANDREJ JEMEC
ELIZABETH FRANZHEIM
SUVRREMNA UMJETNOST
KOSOVA
JEAN MESSAGIER
TADEUSZ LAPINSKI
IVO KALINA
MATKO TREBOTIĆ
GRUPA MLADIH AUTORA IZ
ZAGREBA
ANTE MARINOVIĆ
MUSLIM MULLIQI
AGIM CAVDARBASHA
OLGA JANČIĆ
ZLATKO KESER
ĐURO PULITKA
SLAVKO KOPAČ
SHYQRI NIMANI
LUKŠA PEKO
BORIS DOGAN
DORA KOVAČEVIĆ
SOFIJA NALETILIĆ-PENAVUŠA
GLIGOR ČEMERSKI
JOSIP BIFFEL
KUZMA KOVAČIĆ
STANKO POSAVEC
ENGJELL BERISHA-BEFRE
DUŠKO ŠIBL
LJUBOMIR STAHOV
DURO SEDER
ŠIME VULAS
JASNA MARETIĆ
ŠPANJOLSKO KIPARSTVO MULTIPLA
TRINAEST SOVJETSKIH GRAFIČARA
MIRO VUCO
RODOLJUB ANASTASOV
CARLO CIUSI